

tem obvesti svoje znance invalide in vdove in jim priporoča, naj opuste vsako pismo in osebno pritožbo v Ljubljani. Uradi bodo skrbeli za to, da se bodo pokojninski prejemki v smislu goraj označenega zakona kar najhitreje nakazali.

Oznanilo. Povodom mojega naglega odhoda iz Ptuja mi ni bilo mogoče, se osebno prosloviti od vseh svojih znancev in prijateljev. Storim to tem potom in jih prosim, da me ohranijo v tako dobrem spominu, kakor jaz Ptuj in Ptujčane. Dr. Mile Jenko, sodnik v Litiji.

Politične vesti.

Parlamentarne počitnice. Narodna skupščina se je odgodila do 16. januarja. Ko so se pričeli pravoslavni božični prazniki, je večina poslancev odšla domov in tako radi nesklepčnosti ne morejo delovati niti posamezni odseki.

Proračun za leto 1922. Da se proračun za leto 1922 čim hitreje in točneje pretrese, je finančni odbor sestavil 5 sekcij, od katerih prevzame vsaka del proračuna. Finančni odbor je določil, po katerih načelih naj se razpravlja proračun. Soglasno je sklenil, da se mora pri novem proračunu štediti in sicer v prvi vrsti pri osebnih izdatkih. Zato se bo pretresala skupina za skupino, ne pa več proračun skupno.

Predsednik Masaryk za novo leto. Ko so predsedniku za novo leto čestitali visoki domači dostojanstveniki in diplomatski zbor, je predsednik med drugim tudi izjavil, da se je mala antanta, ustanovljena meseca decembra 1918, obdržala in dobro izkazala. Značaj male antante je miroljuben, pomeni samo defenzivno zvezo, ne pa militaristične. Češko-slovaška je skoro že dosegla svoj namen, živi s sosedi v miru in prijateljstvu. Lansko leto je stopila v prijateljske odnose tudi s Poljsko in Avstrijo in tudi boja proti pan-germanski Nemčiji je konec. Le z Madžarsko niso odnoseji še v redu, toda upati je, da se tudi ti čimprej uredijo.

Razno.

Vodovodna cev je počila v noči od srede na četrtek v II. nadstropju državne realne gimnazije v Celju. Pripetila bi se lahko večja nesreča, ako je ne bi prof. Brodar, ki zaradi stanovanjske bede začasno stanuje v svojem delovnem kabinetu, pravočasno preprečil. Nekatero sobe so bile že poplavljen.

Koliko znašajo ruski predvojni dolgovi? Predvojni dolgovi Rusije znašajo 4 milijarde zlatih rubljev, vsi dolgovi od boljševiškega prevrata pa znašajo 12.749 milijonov rubljev. Od teh odpade na Anglijo 6, na Francijo 5 milijard, ostanek pa na Zedinjene države.

Državne blagajne morajo sprejemati vse novčaniče Narodne banke brez ozira na višino vsote, ki se plača. Povodom vprašanj, ali morajo carinske blagajne pri plačevanju carinskih pristojbin po deklaracijah sprejemati tudi drobne novčaniče po 10 Din., kadar gre za velike vsote, se je generalna direkcija carine obrnila za pojasnila na pristojna mesta in je dobila od generalnega inšpektorata ministrstva financ odgovor Narodne banke pod br. 64603, z dne 30. nov. t. l. sledeče vsebine: „Po zakonu o Narodni banki in zakonu o drž. računovodstvu so novčaniče Narodne banke obče plačilno sredstvo v celi državi in vse velike in drobne novčaniče se morajo sprejemati brez vsakih omejitev kakor od poedincev, tako od državnih oblasti in drugih zavodov.“

Velika eksplozija v rudniku. Osem družinskih očetov plačalo z življenjem nemarnost uprave. V torek, dne 20. decembra okrog 9. ure 20 minut je v Zenici (Bosna) v rudniku nastala velika eksplozija. Radi velike nečistosti rovov in nezadostnih priprav se je vnel plin. Vsled tega nastala eksplozija je

zrušila cel rov, v katerem se je ob času nesreče nahajalo več rudarjev. Osem rudarjev je ostalo na mestu mrtvih, več pa je ranjenih. — Krivda na tej eksploziji in nesreči, ki je zahtevala 8 rudarjev, večinoma družinskih očetov, zadene ravnateljstvo, ki za varnostne in higijenske naprave ni ničesar storilo. Rudarji so se nad temi nedostatki ponovno pritoževali, a vedno zaman.

Blejski poneverjalci denarja obsojeni. Kakor znano, sv neki Galović, Murdaj s sodruzi na Bledu v neki vili uredili lani delavnico papirnatega denarja. Ljubljanska policija, opozorjena po blejskem poštarju, jim je prišla na sled. Prijeli so nektare v Zagrebu, kjer je bila glavna delavnica za ponarejanje denarja. Prišli so pred zagrebško sodišče. Razprava je trajala več tednov. V petek pred božičem je bila razglašena sodba. Obsojeni so bili: Vid Galović in kaplan Šime Murdaj na 10, Božo Franetović na 5, Mihovil Pasković na 1 leto in Josip Barta, Vlad. Braun in Josip Čupan na 3 mesece težke ječe. Ostali obtoženci so bili oproščeni.

Železnica med bosanskim Novim, Bihačem in Zrmanjem se ima takoj začeti graditi, kakor je bilo pri sestavi vlade sporazumno sklenjeno. Stroški te zgradbe se imajo kriti iz investicijskega posojila.

Grozen dvojni umor v Slomih pri Ptuj. Posestnik Vesenjaj v Slomih pri Polenšaku se je podal v torek, dne 20. decembra okoli pol 7. ure zjutraj na živinski sejem v Ptuj. Doma je pustil mater Terezijo, ženo Albino in 6 tednov starega otroka. Ko se je zvečer istega dne vrnil domov, se mu je nudi v sobi grozen prizor. Njegova žena je ležala vsa okrvavljena, mrtva na tleh; imela je rane na prsih in trebuhu. Prišel je obupno klicati na pomoč in stopil k postelji, da zbudi mater. A tudi ona se ni ganila. Imela je razbito glavo. Morilec je pustil pri njem le otroka in odnesel s seboj nekaj obleke in par klobas iz podstresja. Orožniki pridno poizvedujejo po morilcu. Neki osumljenec je že v zaporu.

Napadalca na učitelja Gabrščaka v Makolah pred sodiščem. Svoječasno smo poročali o napadu makolskih klerikalnih fantov na učitelja Ivana Gabršček, ki je v skrajnem silobranu ustrelil fanta Skrbinška. Gabršček je o dogodku napravil takoj ovadbo in sta bila pred mariborskim sodiščem napadalca Anton Mlakar in Josip Trantura obsojena vsak na 10 mesecev težke ječe. Preiskava proti učitelju Gabrščeku je bila ustavljena, ker je ravnal le v skrajnem silobranu. Dobil je nazaj tudi svoj samokres, ker je imel za časa napada pri sebi orožni list.

V železniškem vozu ustreljen roparski vodja. V osebnem vlaku med Slatino in Bukovico v Slavoniji se je odigral te dni razburljiv prizor. Orožniška patrulja je v vlaku vršila revizijo potnih listov. Neki elegantno oblečen potnik se ni mogel legitimirati, vsled česar ga je orožnik pozval, da v bližnji postaji zapusti vlak. Nastal je prepir in potnik je petegnil iz žepa revolver hoteč ustreliti orožnika, ki pa je potnikovo namero opazil ter je naglo oddal strel proti neznanemu potniku. Zadet v srce se je potnik zgrudil na tla. Ugotovilo se je, da je bil potnik vodja roparske tolpe Stanisavljevič-Čaruga, strah celega tamkajšnjega okraja. Zadeva se je prijavila državnemu pravdnistvu v Osijeku, ki je uvedlo preiskavo.

Število oficirjev v naši vojski. Po izkazu ministrstva vojne in mornarice imamo v naši vojski dve vojvodi, 24 generalov, 424 polkovnikov, 462 podpolkovnikov, 1097 majorjev, 861 kapetanov I. razr., 1176 kapetanov II. razr., 815 poročnikov in 1537 podporočnikov.

Naše nebo v januarju. Januarske večere krasi gotovo najlepša ozvezdja našega severnega neba: mogočni Orijon na južni strani neba z znanimi Jakobovimi palicami in veličastno orijonovo svetovno meglo. Vzhodno od tega ozvezdja so: veliki in mali pes, Dvojčki, Lev, Devica, Botes in Tehtnica. Na zapadu pa so ozvezdja: Hyade, Gostosevci, Pegaz, Labud in Orel. Nizko na severni strani stoji Veliki voz in visoko na nebu Kasijopeja v podobi W. Svetlejši veliki planeti so vidni

celo noč. Saturn in Jupiter se nahajata v ozvezdju Devica, Mart, ki se je nahajal do sedaj v Devici, preide v Tehtnico. Danica se polagoma približuje solncu ter se koncem meseca zgubi v solčnih žarkih. Merkur je početkom meseca neviden radi solčne bližine, proti koncu meseca pa se pojavi na večernem nebu kot Večernica. Kmalu po 23. uri vzhaja obročasti Saturn. Njegova oddaljenost od solca je 1426 milj. km. Za odhod okoli solca rabi 29 in pol leta. Prostornine ima toliko, da bi iz njega lahko napravili 680 zemeljskih obel, pri tem pa bi ži naših 88 zemelj popolnoma odtehtale Saturna. V 10 urah 14 minut pa se zasuče enkrat okoli svoje osi; dnevi bi bili tedaj po našem na Saturnu zelo kratki. Po polnoči pa vztaja Jupiter, ki se nahaja vzhodno od Saturna v ozvezdju Devica. Njegovo leto traja skoraj 12 naših let, kajti toliko časa rabi, da obkroži enkrat solnce. Oddaljen pa je 778 milj. km. Iz Jupitra bi lahko napravili po velikosti 1360 naših zemelj, da bi ga odtehtali, bi rabili 315 zemelj. Dan na Jupitru pa ni dolg 18 ur našega časa. Vzhodno od Jupitra v sosvem ozvezdju Tehtnice vzhaja po 2. uri rdečkasti Mart. V srednji oddaljenosti 228 milj. km obkroži solnce tekom 687 naših dni. Mart je veliko manjši od zemlje, 7 Martovih obel bi morali vzeti, da bi napravili po velikosti eno našo zemljo in devet Martov bi odtehtalo komaj našo zemljo. Dan traja na Martu naših 24 ur 37 minut 22.6 sek. Početkom meseca je radi solčne bližine neviden, koncem meseca pa se pojavi na zapadnem nebu kot večernica. Tedaj zahaja eno uro za solncem. Upati je, da se ga bode tokrat opazilo, ker ne bo v njegovi bližini drugih svitlejših zvezd, večerna zarja pa traja le kratek čas radi nizkega solčnega stanja.

Samomor v hotelu „Dunaj“ v Mariboru. Svoječasno smo poročali, da je v hotelu „Dunaj“ v Mariboru neki neznanec skočil iz prvega nadstropja na cesto in dobil pri tem težke poškodbe, da jim je kmalu podlegel. Tujec se je v tujsko knjigo vpisal za Jovana Radeca. Ker pa je obstojal sum, da to ni njegovo pravo ime, je bila uvedena preiskava, ki je dognala, da je Radec identičen z redovom Jusufom Efendićem, ki je pobegnil od 41. pešpolka iz Osjeka in našel potem tragično smrt v Mariboru.

Kako je Karlu in Citi na Madeiri? Po poročilih iz Funchala se doznava, da živita ekskralj in Cita v vili „Viktorija.“ Straže nimata nobene, razen stražnika, ki je postavljen kot nekaka častna straža. Portugalska vlada smatra Karla in Cito za gosta, a ne za ujetnika. Vsako nedeljo hodita v cerkev. Karl in Cita s svojim spremstvom ne prideta v dotiko z ostalimi hotelskimi gosti, ker imata separirane sobe. Karl je zelo molčeč in melanholičen, dočim se je Cita že pomirila in stoji v prijateljskih odnosajih s svojo okolico.

Vsem naročnikom!

Vsled vedno bolj naraščajoče draginje smo prisiljeni, zvišati naročnino lista na

12 dinarjev = 48 K letno

6 dinarjev = 24 K polletno

3 dinarjev = 12 K četrtletno

1 dinar = 4 K mesečno.

Vendar ostanemo še vedno cenejše, kakor drugi listi.

Posamezna številka stane 35 para = K 1.40.

Upravništvo.

Dobra ohranjena

vinska sesaljka (pumpa)

s cevimi ali brez cevi se takoj kupi. — Naslov pove uprava lista.

Čitajte in razširjajte „Ptujski list.“